

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Природничий факультет
Кафедра здоров'я людини та корекційної освіти

ПЕДАГОГІКА ЗДОРОВ'Я

Збірник наукових праць
Всеукраїнської науково-практичної конференції,
присвяченої Міжнародному Дню здоров'я
7 квітня 2011 року

Харків-2011

УДК 371.7+376
ББК 51.1(4УКР)0+74.580.053.34
П24

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Микитюк О. М.**, докт. пед. наук, професор, проректор з наукової роботи, зав. кафедри анатомії та фізіології людини ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Заступник головного редактора – **Бойчук Ю.Д.**, докт. пед. наук, професор, зав. кафедри здоров'я людини та корекційної освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Рекомендовано Вченою Радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 1 від 18 лютого 2011 р.)

П24 **Педагогіка здоров'я:** збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції / За загальною редакцією проф. О.М. Микитюка. – Х.: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2011. – 356 с.

Збірник містить наукові праці, які присвячені висвітленню результатів психолого-педагогічних досліджень щодо збереження та формування здоров'я дітей, учнівської та студентської молоді. Розглянуті методолого-теоретичні основи педагогіки здоров'я; сучасні підходи до створення здоров'язбережувального освітнього середовища в навчальному закладі; роль фізичного виховання у збереженні здоров'я; психолого-педагогічні основи профілактики шкідливих звичок та соціально-небезпечних захворювань; здоров'язбережувальні освітні технології; актуальні проблеми корекційної педагогіки та сучасних інклюзивних процесів у загальноосвітніх навчальних закладах.

Члени редколегії:

Синьов В. М., докт. пед. наук, професор, академік НАПН, директор Інституту корекційної педагогіки та психології НПУ імені М. П. Драгоманова

Іонова О. М., докт. пед. наук, професор, зав. кафедри природничо-математичних наук ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Горашук В.П., докт. пед. наук, професор, зав. кафедри фізичної реабілітації та валеології ЛНУ імені Тараса Шевченка

Гончаренко М.С., докт. біол. наук, професор, зав. кафедри валеології ХНУ імені В.Н. Каразіна, президент Української Асоціації валеологів

Харченко Л. П., докт. біол. наук, професор, декан природничого факультету ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Страшко С. В., канд. біол. наук, професор, зав. кафедри медико-біологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я НПУ імені М. П. Драгоманова

Волкова І.В., зав. Центру формування здорового способу життя Харківської академії неперервної освіти

Неведомська Є.О. ВІЛ/СНІД в Україні продовжує набирати обертів..	170
Никифорова Л.А. Здоров'я – значущий феномен існування суспільства.....	176
Нужненко М.О., Рожко О.М. Фізичні вправи як фактор формування здоров'я молоді.....	179
Омері І.Д. Девіантна поведінка як ознака проблемного соціального здоров'я підлітків та молоді України.....	182
Пальчик О.О., Воронюк Н.В., Юсіфова Н.Б. Фізкультхвилинки як обов'язковий оздоровчий елемент уроку в молодших класах.....	185
Пальчик О.А., Кравченя А.А. Здоровьесберегающее поведение студентов и эффективные способы его коррекции.....	188
Пасько Т.В., Демчучена І.В. Гендерний аналіз стану здоров'я молоді України.....	192
Пахомова Л.В., Тадаєва А.В. Роль гендерних стереотипів у процесі формування здорового способу життя молоді.....	195
Пащенко Ю.М., Головіна А.С. Адаптація як фактор формування міжособистісних відносин.....	198
Пилипенко Є.О. Самовиховання майбутнього вчителя як шлях до здоров'я.....	201
Рябченко С.В. Формування еколого-валеологічної культури як стратегії здоров'язбережувальної поведінки особистості у навколишньому середовищі.....	204
Сандецький С.О. Збереження здоров'я учнів ЗНЗ як необхідна умова їх допрофесійної підготовки.....	207
Свєчнікова О.М., Святська Т.М. Формування знань студентів про пестициди як негативні чинники здоров'я людини.....	211
Середенко І. Математический анализ физиологических характеристик спортсменов по ушу начальной подготовки.....	213
Сладкова Л.М., Савицька І.В., Яковлєва Ю.М., Шевцова С.В., Дикленко Т.В., Чемерис О.Л. Актуальні питання профілактичних та протиепідемічних заходів при внутрішньолікарняних інфекціях.....	219
Супрун Д.М., Лящук О.С. Організаційно-педагогічні аспекти формування здоров'язбережувальної діяльності курсантів вищих навчальних закладів системи Міністерства внутрішніх справ.....	221
Тимошенко Ю.О. Здоров'я та поведінкові реакції шкільної молоді (на прикладі м. Києва).....	225
Туренко Н.М. Проблема оздоровлення дітей на Слобожанщині в кінці ХІХ – на початку ХХ століття.....	230
Тютюник В.В., Калугін В.Д., Сидоренко О.В. Щодо оцінки небезпеки життю та здоров'ю населення України в умовах надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру.....	233
Чернявська І.В. Сучасні підходи до створення здоров'язбережувального освітнього середовища в навчальному закладі...	236

голови М. Фесенко були відкриті перші ясла. Установлено, що ця установа користувалися великою популярністю серед населення міста, яке приводило своїх дітей до установи вранці й залишало там на весь день. Про це свідчать дані щодо кількості дітей, які їх відвідували. Так, у перший рік існування ясла відвідало 8000 дітей. Згодом кількість дітей трохи зменшилась, але ніколи не була меншою ніж 6000 осіб [1, с. 926-927].

У 1897 р. у Харкові на Пісках було відкрито ще одні ясла, побудовані на зразок москалівських [1, с. 927].

Таким чином, проведений науковий пошук дозволяє стверджувати, що одним із шляхів вирішення проблеми оздоровлення дітей на Слобожанщині в кінці XIX – початку XX ст. стало заснування прогресивною громадськістю ясел та ясел притулків. Зазначимо, що особливістю цих закладів стало те, що діти отримували в них усе необхідне для їх правильного розвитку, збереження здоров'я та самого життя.

Література

1. Багалеї Д.І. Миллер Д.І. История города Харькова за 250 лет его существования (с 1655-го по 1905-й год): Истор. монография в 2-х т. - Т. 2. (XIX -й и нач. XX-го века). – Х.: Репр. изд., 2004. – 982 с.
2. Гаскевич К. Отчет о деятельности яслей-приютов, открывшихся в селениях Богодуховского уезда летом 1913 г. // Врачебная хроника Харьковской губернии. – 1914. – № 4. – С. 174-182.
3. Розенфельд Б. Первые учреждения для детей народа в царской России и их характер // Ученые записки ЛГПИ им. А.И. Герцена. – Ленинград, 1949. - Т. 85. - С. 66 -74.
4. Фесенко М.Н. Ясли, устройство и значение их для бедного класса народа. – Х.: Тип. “Юж. Края”, 1887. – 16 с.
5. Ясли-приюты в Харьковской губернии за 1904 г. // Приложение к “Врачебной хронике” Харьковской губернии. – Х., 1905. – 165 с.

Тютюник В.В.¹, Калугін В.Д.¹, Сидоренко О.В.²

¹Національний університет цивільного захисту України

²Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

ЩОДО ОЦІНКИ НЕБЕЗПЕКИ ЖИТТЮ ТА ЗДОРОВ'Ю НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ПРИРОДНОГО ТА ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ

Суспільство, природне та технічне середовище у процесі існування, розвитку та взаємодії генерують надзвичайні ситуації (далі НС), які впливають на рівень життя та стан здоров'я соціумів даної природно-технічно-соціальної системи.

Оцінка небезпеки життя та здоров'ю населення від НС потребують формування об'єктивних критеріїв для визначення стану безпеки території

України (рис. 1), його відповідності заданому рівню безпеки та його динаміки у процесі життєдіяльності природно-технічно-соціальної системи.

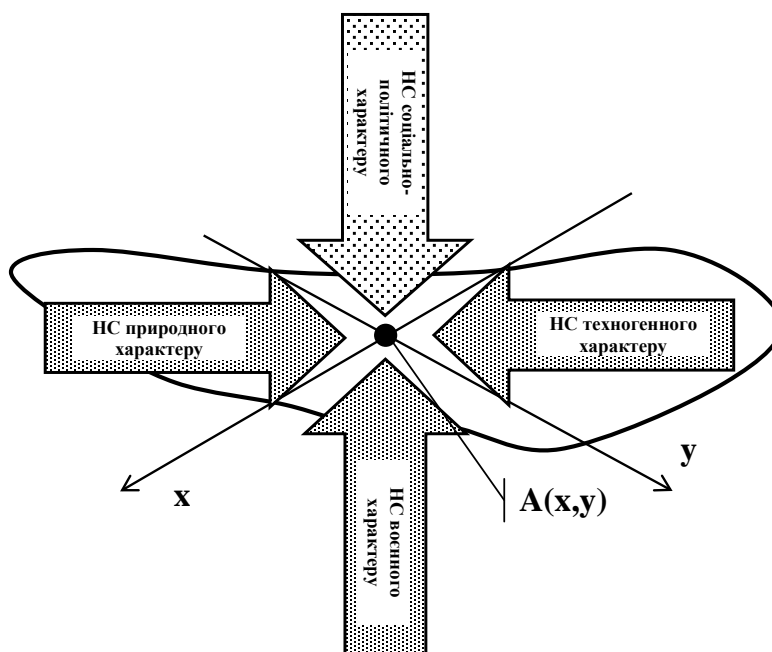

Рис. 1 – Вплив надзвичайних ситуацій на рівень небезпеки у точці $A(x, y)$ земної кулі

Так, для оцінки впливу НС на рівень життя та стан здоров'я соціуму, показник індивідуальної небезпеки в точці $A(x, y)$ в момент часу t можливо представити таким чином:

$$K_{\text{інд.}A(x,y,t)}^{\text{небезп.}} = \psi(k_{\text{інд.}A(x,y,t)}^{\text{техн.}}, k_{\text{інд.}A(x,y,t)}^{\text{прир.}}, k_{\text{інд.}A(x,y,t)}^{\text{соц.-політ.}}, k_{\text{інд.}A(x,y,t)}^{\text{воєн.}}) \Rightarrow \{S; E\},$$

де $k_{\text{інд.}}^{\text{техн.}}$, $k_{\text{інд.}}^{\text{прир.}}$, $k_{\text{інд.}}^{\text{соц.-політ.}}$, $k_{\text{інд.}}^{\text{воєн.}}$ – рівні небезпек: техногенного, природного, соціально-політичного, воєнного характеру; S – соціальні наслідки, E – економічні збитки.

Соціальні наслідки ($R_{S_1}, R_{S_2}, R_{S_3}$), по аналогії з оцінкою пожежних ризиків, в умовах НС природного та техногенного характеру представимо так:

$$R_{S_1} = \frac{W}{N}; \quad R_{S_2} = \frac{Z^W}{W}; \quad R_{S_3} = \frac{Z^W}{N},$$

де відповідно показники: W – кількості НС, Z^W – кількості населення, яке вражено дією НС (постраждало та загинуло) – рис. 2; N – кількості населення України.

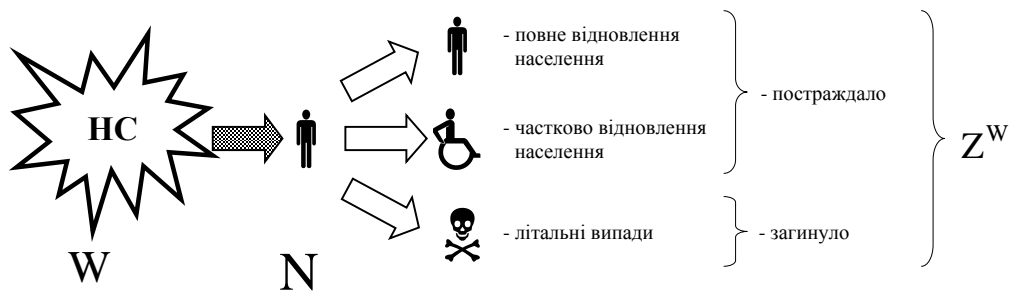

Рис. 2 – Соціальні наслідки від дії НС

У результаті застосування наведеного підходу та на підставі офіційно оприлюдненої інформації щодо росту кількості НС та наслідків від них отримані зміни показників R_{S_1} , R_{S_2} та R_{S_3} в Україні за техногенною та природною небезпекою (рис. 3–5).

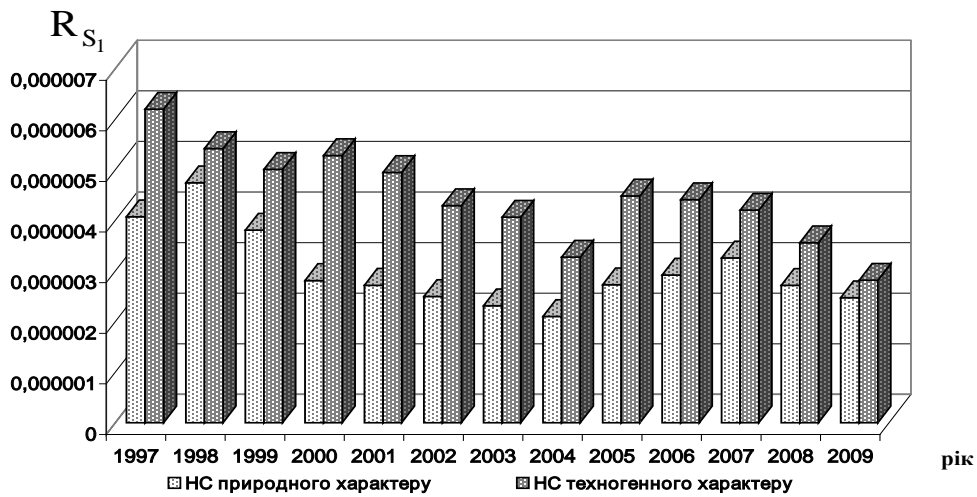

Рис. 3 – Динаміка R_{S_1} в Україні в умовах НС природного та техногенного характеру за період 1997 – 2009 рр.

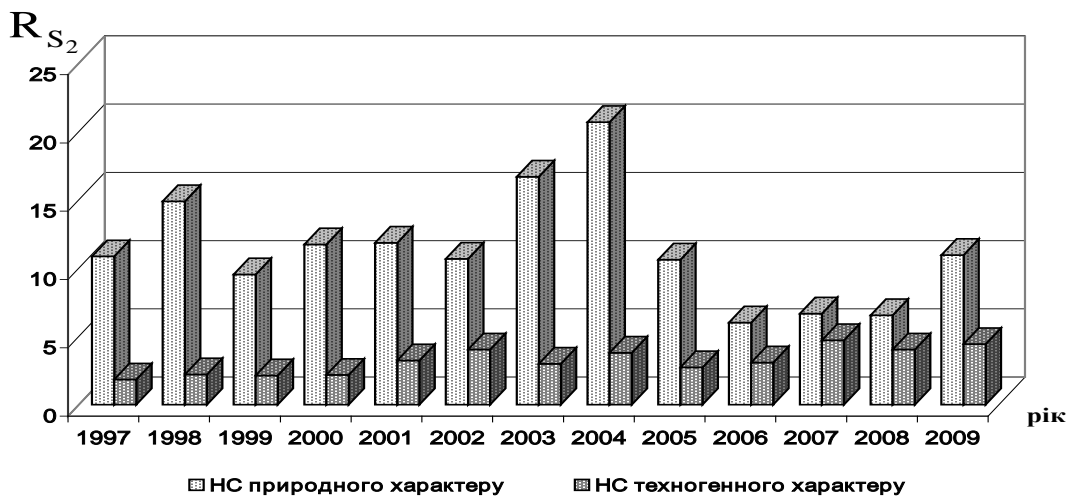

Рис. 4 – Динаміка R_{S_2} в Україні в умовах НС природного та техногенного характеру за період 1997 – 2009 рр.

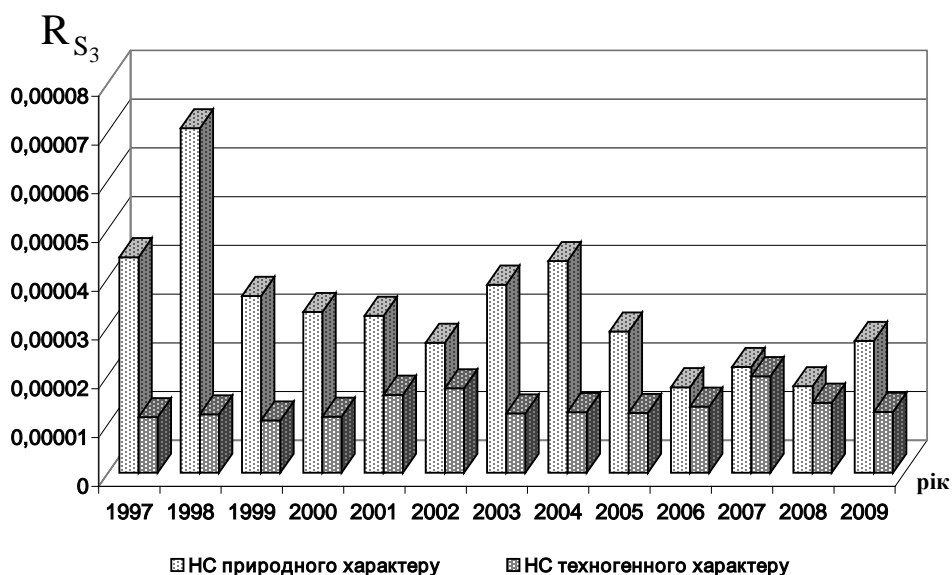

Рис. 5 – Динаміка R_{S_3} в Україні в умовах НС природного та техногенного характеру за період 1997 – 2009 рр.

Аналізуючи динаміку рівня небезпеки, що впливає на стан життя та здоров'я населення України, слід наголосити на виникненні додатного градієнту природної складової небезпеки, як дестабілізуючого фактора для економіки держави, стану життя населення та умов життєдіяльності в цілому.

Отже, розмір соціальних наслідків від НС природного та техногенного характеру вказує на необхідність перегляду принципів цивільного захисту, які повинно спрямувати на розвиток заходів попередження та недопущення виникнення не тільки техногенних, а й природних небезпек, що провокують додаткові фінансові, матеріальні та соціальні навантаження на розвиток держави, які мають згубний вплив на здоров'я людей.

Чернявська І.В.

Харківський коледж

Національної фармацевтичної академії

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО СТВОРЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Актуальність даного дослідження обумовлена потребою людини та суспільства у здоров'язбереженні. Більшість часу молодь знаходиться у навчальних закладах і тому ціннісне ставлення до здоров'я не може формуватися без участі викладачів. Довгий час наша освіта не приділяла належної уваги зміцненню, збереженню й розвитку здоров'я молоді, не вивчала вплив педагогічного процесу на стан їх здоров'я, не розглядала освітні технології з точки зору здоров'язбережувальної спрямованості.